

U razumijevanju islamskih prioriteta je uspjeh na oba svijeta (1)

Sva zahvala pripada Uzvišenom Allahu, neka su salavat i selam na našeg miljenika Muhammeda, njegovu porodicu, ashabe i sve vjernike koji ih u dobru slijede do Sudnjega dana, a zatim:

Uistinu, od velike važnosti za jednog muslimana jeste poznavanje i razumijevanje prioriteta u islamu. Kada se govori o razumijevanju vjere prvo što se time cilja je, bez imalo sumnje, ispravno poimanje i raspoređivanje islamskih prioriteta.

Ako želimo hajr i uspjeh u našem islamskom društvu, onda neminovno moramo naučiti šta je to prioritet u islamu, te primjeniti isti.

Bez ustručavanja možemo kazati da jedan od velikih uzroka za nezadovoljavajuće stanje u kojem se ummet općenito nalazi, je i neispravno poimanje prioriteta u islamu.

Svaki musliman koji drži do svoje vjere treba naučiti šta je prioritetnije i bitnije u vjeri. Također, treba znati kome se daje prednost: pojedincu ili zajednici, dobrim ili još boljim stvarima, onom čija je korist općenita ili onom čija je korist ograničena? Sve ove stvari su i te kako važne za svakog muslimana, koji uvijek teži boljem i korisnijem, i obavezan ih je naučiti kako bi bio djelotvorniji i korisniji islamskom društvu.

Neispravno razumijevanje islamskih prioriteta se pojavilo još u periodu najbolje islamske generacije, a to su ashabi, radijellahu anhum. Prenosi se da su neki iračani došli u Mekku kako bi obavili Hadždž, te su naišli na Abdullaha ibn Omera, radijellahu anhuma, i upitali ga o propisu krvi komarca, na što im je on odgovorio riječima: **„Kakve ste li vi pameti! Raspitkujete se o malom grijehu a činite veliki. Ubili ste Husejnu, unuka Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, a raspitujete se o krvi komarca?!“**

Rezultat ne poznavanja i ne vođenja brige o prioritetnijim i važnijim stvarima u islamu se ogleda u sljedećem primjeru:

Neki momak upita šejha: **“Šejh, ja sam učinio zinaluk, i ta žena je nakon toga zatrudnijela, pa šta mi je činiti?”**, a šejh mu reče: **“Zašto si od jednog musibeta načinio dva, zašto nisi ispustio (sjeme) van (materice)?”** Momak odgovori: **“Čuo sam da je ispuštanje sjemena van materice ‘mekruh’ (pokuđeno)”**, na što mu šejh reče: **“Čuo si da je to mekruh, a nisi čuo da je zinaluk haram, jel?!”**

Upravo ovo se dešava kada se kod insana poremeti mizan za razlučivanje prioriteta.

Sada ćemo spomenuti definiciju prioriteta i njegove vrste, te praktične primjere koji se vežu za njih, a sve to ćemo propratiti islamspominjanjem ispravnih šerijatskih dokaza.

Prioritet u islamu znači: postaviti svaku stvar na njenom odgovarajućem mjestu, ili dati prednost u izvršavanju onoga što je najbitnije i najkorisnije u datoj situaciji.

Također znači: ne odgađati ono što se mora prvo učiniti, ili ne počinjati onim što se može odgoditi.

Isto tako znači: ne umanjivati ono što je samo po sebi veliko i ogromno, a niti preuveličavati ono što je samo po sebi malehno.

Od vrsta prioriteta u vjeri su:

1 - Skrivanje ibadeta je preče od njihova ispoljavanja

Rekao je Uzvišeni Allah:

„Za sve što potrošite ili se zavjetujete Allah sigurno zna! A zulumčarima nema pomagača! Ako javno dajete sadake to je lijepo, ali je za vas bolje ako to prikrijete i date siromasima, i On će pokriti neka vaša loša djela. A Allah dobro zna ono što vi radite.“ ¹

Imam El-Kurtubi je o ovom ajetu rekao sljedeće:

„Većina mufessira su stava da se ovaj ajet odnosi na dobrovoljnu sadaku, zbog toga što je skrivanje iste bolje od ispoljavanja. Isto tako kada su u pitanju ostali ibadeti, bolje je i preče skrivati ih kada se dobrovoljno izvršavaju, jer se tada rijaluk ne pojavljuje, ali ovo ne važi za ibadete koji su vadžib (poput namaza u džematu isl).“ ²

Ono što potvrđuje da je tajno činjenje ibadeta bolje i preče nego li javno, jeste predanje od Ebu Hurejre, radijellahu anhu, u vezi sedam osoba koje će Allah zaštititi Svojim hladom na Dan kada drugog hlada neće biti: ***„...i čovjek koji bude davao milostinju krijući to toliko da mu ne zna ljevica šta mu radi desnica!“*** ³

Treba napomenuti da ako je u ispoljavanju određenog ibadeta preovladavajuća korist, poput toga da to bude lijep primjer i podstrijek drugima u činjenju dotičnog ibadeta, ili kako bi se ljudi podučili određenom ibadetu i slično tome, onda u ovom slučaju nema smetnje da se dotični ibadet javno čini, ali pod uvjetom da je čovjek sačuvan i imun na rijaluk.

2 - Izučavanje akide (vjerovanja) je preče od izučavanja šerijatskih propisa

Od Ibn Abbasa, radijellahu anhumu, se prenosi da je rekao:

„Kada je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, poslao Mu'aza stanovnicima Jemena, rekao mu je: „Ideš ljudima koji pripadaju sljedbenicima Knjige. Prvo ih pozovi da obožavaju samo Uzvišenog Allaha (tevhid); ako to prihvate, onda im reci da im je Allah propisao kao obavezu pet namaza u toku dana i noći. A kada počnu klanjati, onda im reci da im je Allah odredio zekat na njihove imetke, koji će se uzimati od onih među njima koji su bogati i davati onima koji su siromašni. Kada to potvrde, onda uzimaj od njih (zekat), ali se čuvaj onoga što je najvrednije u imecima tih ljudi.“ ⁴

Na osnovu ovog hadisa, i još mnogo drugih šerijatskih dokaza, zaključujemo da ljude najprije treba pozivati da povjeruju u Allaha Uzvišenog, pa tek onda da izvršavaju obaveze. Ovako je postupao

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, onda kada je počeo sa misijom vjerovjesništva. Prvo u šta je pozvao svoj narod (Kurejšije, a zatim i ostali svijet) je bilo ostvarivanje Allahove jednoće, tj. da vjeruju i ibadet čine samo Allahu Uzvišenom, i da Mu nikoga od stvorenja ne pridružuju.

Kada pogledamo naše stanje danas, i one koji se bave davom, nerijetko ćemo vidjeti da postupaju suprotno praksi Poslanika, time što ljude prvo pozivaju u izvršavanje islamskih obaveza. Neki čak idu korak dalje, pa pozivaju ljude u stvari koje su mubah (poželjne), kao što je misvak, ili davanje prednosti desnoj strani u svim prilikama i sl. dok s druge strane izostavljaju ono što je osnova i temelj svih vjerovjesništva i poslanstva, a to je poziv u Allahov tevhid.

Rezultat ovakvog pogrešnog djelovanja u davi jeste upravo taj da ljudi – iako su se odazvali nekim islamskim obavezama, kao što je obavljanje namaza, post mjeseca Ramazana i sl. – nerijetko se zadrže samo na tim najosnovnijim obredima, dok veliki broj njih u potpunosti napusti vjeru i ostavi i ono malo ibadeta što je činio, a sve to je upravo zbog toga što dotični nije imao izgrađenu akidu, ispravno vjerovanje koje će ga Allahovom dozvolom držati u vjeri, te štititi od šubhi i šehvi (sumnji i strasti) na dunjaluku.

Doista, čovjek koji je počeo klanjati zbog svog druga koji ga je pozivao namazu, ili pak postio zato što mu je neko prilikom da' ve rekao da je post zdrav i da je on štit od raznih bolesti, vrlo brzo može pokleknuti i vratiti se starim putem ako njegov drug ode od njega na duže vrijeme, ili ako uvidi da je on zdrav i bez posta!

Do ovoga je došlo zbog toga što je taj insan počeo izvršavati te islamske obaveze iz nekih drugih razloga, a ne zbog toga što je spoznao da mu je Allah njegov Gospodar, Koji ga je stvorio, Koji ga opskrbljuje, Koji mu pomaže, Koji mu propisuje lijepe i korisne stvari a zabranjuje ružne i štetne, i Koji će ga za pokornost nagraditi a za nepokornost kazniti. Sva ova ubijeđenja nisu bila usađena u njegovom srcu, te je zbog toga i posustao i vratio se svojim starim stopama.⁵

3 - Traganje za vrijednijim je preče od traganja za onim manje vrijednijim stvarima

Rekao je Uzvišeni Allah:

„I kada ste rekli: „Musa, mi ne možemo više jednu te istu hranu jesti. Zato, moli za nas Gospodara svoga da nam podari od onoga što zemlja rađa: povrća i krastavica, pšenice, leće i luka crvenog!“ On je rekao: „Zar da ono što je bolje zamijenite onim što je lošije?! Idite u bilo koji grad, imat ćete ono što tražite!“⁶

Iskreni vjernik treba uvijek davati prednost vrijednijim i korisnijim stvarima, i nikako se ne treba zadovoljiti onim što je manje vrijedno, a kamoli da mu prioriteti budu niske i beskorisne stvari. Bez imalo sumnje, onaj ko vrijednije i korisnije stvari ostavlja na stranu, dajući prednost manje vrijednim stvarima, positovijećuje se sa židovima koji su isto tako postupali za vrijeme Musaa, alejhis-selam.

(Nastaviće se, in sha Allah...)

Napisao: Emir Krčo

FUSNOTE:

¹ El-Bekara: 270, 271.

[2](#) Tefsir El-Kurtubi (3/332).

[3](#) Buhari (660, 1423, 6806), Muslim (91), Tirmizi (2391), Nesai (5380).

[4](#) Buhari (1458, 7372), Muslim (19).

[5](#) Naravno, ovim ciljamo da se ovakvom vrstom da'Ve često dešavaju ovakvi rezultati, iako je poznato da čovjek može potpuno spoznati Allahov tevhid i ostvariti ga, ali i nakon toga popustiti u vjeri i napustiti je iz drugih razloga.

[6](#) El-Bekara: 61.